

Boierii Crăsnaru o familie importantă din istoria Olteniei

Rolul categoriilor sociale a constituit și constituie o preocupare constantă a istoriografiei românești datorită importanței deosebite pe care influența aspectelor privind nașterea, evoluția, relațiile și interacțiunile; locul și rolul în societate, precum și dispariția acestora a determinat-o la nivelul întregului proces istoric, derulat într-un spațiu și orizont temporal, bine determinate. În cazul românilor categoria socială conducătoare a fost încă din perioada întemeierii statelor românești, boierimea, care și-a exercitat rolul dominant timp de aproape șapte secole, până la desființarea rangurilor boierești în anul 1858. Aceasta se deosebea de marea masă a populației, nu numai prin stăpânirea pământului și dregătoriilor, ci și printr-un întreg sistem de privilegii.

În cele ce urmează, un interes deosebit îl vom arăta studiului evoluției boierimii din Oltenia, componentă reprezentativă a întregii boierimi românești. Stăpânirea moșiei era factorul primordial care determina situația boierului în viața socială și în stat. Pământul și țărani dependenti nu alcătuiau doar baza economică a poziției lor sociale, ci le deschidea și calea spre afirmarea politică, spre dregătorii.

Marile familii boierești oltene, foarte vechi, care au contribuit la dezvoltarea societății românești și au jucat un important rol în istoria țării au fost: Argetoianu, Băleanu, Bengescu, Brăiloiu, Fărcășanu, Glogoveanu, Otetelișeanu, Poienaru, Obedeanu, Pârșcoveanu, Crăsnaru etc.

Un rol important l-a jucat încă de la începutul atestării lor, la sfârșitul secolului al XV-lea, și familia boierească, Crăsnaru, originară din localitatea Crasna, județul Gorj.

Primul personaj al acestui neam boieresc care s-a implicat în viața politică a Țării Românești este **Stanciu din Crasna**. Acesta a deținut dregătoria de postelnic, făcând parte din divanul voievodului Neagoe Basarab (1512-1521). La 9 iunie 1520, alături de alți mari boieri a fost trimis de domnul Neagoe Basarab să stabilească hotarul dintre Oltenia și Ardeal. Întâlnirea dintre boierii români și reprezentanții regelui maghiar Ioan Zapolya a avut loc la Merișor „pe câmpia Jiului”. Potrivit hotărniciei încheiate cu această ocazie hotarul dintre cele două țări (Țara Românească și Ardeal) începea de la apa Oltului și până la Orșova.

Fii lui Stanciu din Crasna, **Radu și Hamza** au ocupat și ei numeroase dregătorii. În timpul domniei lui Radu Paisie (1535-1545) apar în documente cu titlul de spătar. La 9 iulie 1540, cei doi au fost desemnați de domnitorul Radu Paisie „să facă reambulațiunea hotarelor dintre Valahia și Ardeal”.

Timp de aproape un secol documentele istorice nu mai menționează nici un reprezentant al neamului Crăsnaru care să se fi implicat în viața politică a Țării Românești.

Începând cu prima parte a secolului al XVIII-lea, boierii Crăsnari încep să dețină iar importante dregătorii în sfatul țării.

Dumitrașcu Crăsnaru, fiul lui Răduț din Crasna, a deținut funcția de vornic al județului Gorj în anul 1729 și ispravnic al aceluiași județ în anul 1736.

Dumitrașcu Crăsnaru a avut trei fii: Ștefan, Ioniță și Radu care au deținut dregătorii importante.

Un rol important în viața politică a județului Gorj l-a jucat și **Mihai Crăsnaru**, fiul fratelui său Vlăduț.

Mihai Crăsnaru, fiul lui Vlăduț Crăsnaru și nepotul lui Răduț din Crasna, a deținut dregătoria de clucer de arie în timpul primei domnii a lui Constantin Racoviță (1753-1756). În anii 1756-1757 împreună cu soția sa Bălașa au susținut financiar pictarea mănăstirii Crasna, ctitorie a lui Dumitru Filișanu, rudă apropiată a Crăsnarilor.

Ștefan Crăsnaru biv vel sluger, fiul lui Dumitrașcu Crăsnaru, se numără și el printre personajele care s-a implicat activ în viața politică și administrativă a județelor Gorj și Mehedinți.

În anul 1768 acesta a fost numit ispravnic al județului Gorj alături de biv vel serdarul Scarlat Drăgănescu, vel spătarul Barbu Poenaru și Matei Glogoveanu. Această funcție avea să o ocupe și în anii 1774, 1779 și 1780. La zece ani după ce deținuse pentru prima dată funcția de ispravnic al județului Gorj, Ștefan a fost numit în 1777 ca ispravnic al unui alt județ din Oltenia: Mehedinți.

Ioniță Crăsnaru, fratele lui Ștefan Crăsnaru, pare menționat în două documente emise în 1758 și 1762 cu titlul de paharnic. În anul 1781 a fost numit ispravnic al județului Gorj alături de postelnicul Ion Săulescu. A deținut această funcție până la 4 ianuarie 1782. Ca ispravnic de Gorj apare menționat și în anul 1786.

Radu Crăsnaru, fratele lui Ștefan Crăsnaru, a deținut dregătoriile de serdar (1784) și șetrar (20 mai 1778, 1780, 1781). În anul 1784, Radu Crăsnaru a fost numit judecător al județului Gorj.

Gheorghe Crăsnaru, fiul biv vel slugerului Ștefan Crăsnaru, așa cum rezultă dintr-un document din anul 1806, a deținut dregătoria de sluger. El a îndeplinit numeroase funcții. În anul 1801 acesta este menționat ca ispravnic al județului Gorj. A deținut această funcție până în anul 1804, când în locul lui a fost numit biv vel stolnicul Constantin Socoteanu.

În anul 1795 împreună cu soția sa Stanca și fiul lor Grigorie sunt menționați ca ctitori ai bisericii cu hramurile Sf. Andrei și Sf. Ștefan din orașul Târgu Jiu.

Începând cu anul 1810 și până în 1858 atunci când s-au desființat rangurile boierești, boierii Crăsnaru nu au mai deținut dregătorii atât de importante așa cum avuseseră înaintașii lor.

Toate aceste dregătorii și funcții pe care le-au îndeplinit în viața politică și socială, au reprezentat pentru boierii Crăsnaru nu numai un mijloc de înavuțire, ci le-a conferit și un anumit prestigiu și autoritate în societate în raporturile cu marea masă a populației.